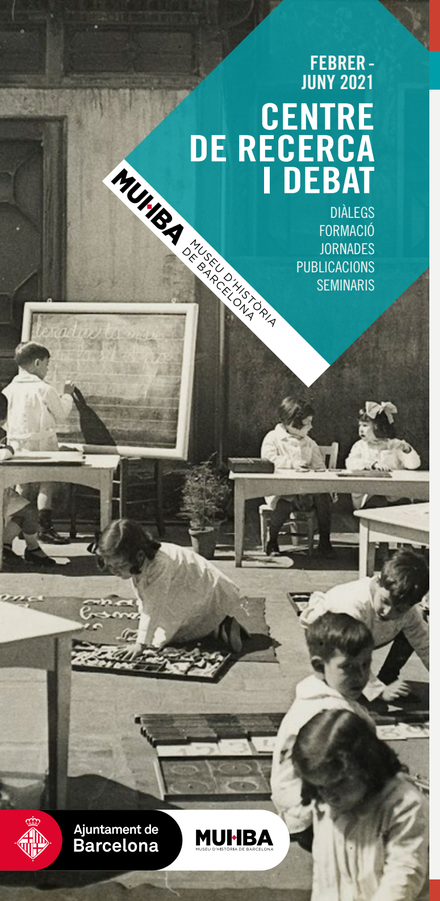

FEBRER - JUNY 2021

CENTRE DE RECERCA I DEBAT

MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

DIÀLEGS
FORMACIÓ
JORNADES
PUBLICACIONS
SEMINARIS

Ajuntament de Barcelona

MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

DIÀLEGS D'HISTÒRIA URBANA I PATRIMONI

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar noves idees i per comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni historicoartístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

222. La muralla de Barcino i els seus models: Alba Pompeia i Roma
Alessandro Ravotto, arqueòleg
Dilluns 15 de febrer, a les 19 h

223. El règim jurídic de la desamortització i la seva pràctica a Barcelona: el cas del convent de Sant Josep, mercat de la Boqueria (1586-1853)
Elena Roselló i Chérigny, UPF
Dilluns 1 de març, a les 19 h

224. Els funerals cívics a la Barcelona de la primera meitat del XIX
Jordi Roca Vernet, UB
Dilluns 15 de març, a les 19 h

225. El comerç de cacau entre l'illa de Bioko i Barcelona, 1880-1941
Jordi Sant i Gibert, UPF
Dilluns 29 de març, a les 19 h

226. Canvi climàtic i salut pública. Barcelona entre el pal·ludisme i la febre groga, 1780-1821
Kevin Albert Pometti Benítez, historiador
Dilluns 12 d'abril, a les 19 h
Aquesta conferència serà retransmesa en línia

227. Una ciutat nova en els cors. Contracultura i democràcia a la Barcelona dels setanta
Germán Labrador, Princeton University
Dilluns 26 d'abril, a les 19 h
Aquesta conferència serà retransmesa en línia

228. Cinc segles de desigualtat i transformació socio-econòmica Àrea de Barcelona, 1451-1880
Joana Maria Pujadas-Mora, Centre d'Estudis Demogràfics, UAB
Dilluns 10 de maig, a les 19 h

229. Morfologia urbana i estructura social. Els barris de la Zona Franca
Àlex Morcuende González, UB
Dilluns 31 de maig, a les 19 h

230. El treball portuari i la seva transformació a Barcelona, 1760-1840
Brendan Von Briesen, historiador
Dilluns 14 de juny, a les 19 h

Lloc: MUHBA Plaça del Rei, sala de Martí l'Humà
Activitats en línia a través de la web del MUHBA

Port de Barcelona, AFB, 1880. Autor: Antoni Esplugues Puig

DIÀLEGS AL PARK GÜELL

Art i cultura material de la Xina en les col·leccions privades de la Barcelona vuitcentista

Mònica Ginés Blasi, UB
Dimecres 14 d'abril, a les 19 h

Cinema, ciutat i imatge fílmica: Barcelona en pantalla

Sara Antoniazzi, Università Ca'Foscari Venezia
Dimecres 2 de juny, a les 19 h
MUHBA Casa del Guarda del Park Güell.
Amb la col·laboració de B:SM
Activitats en línia a través de la web de del MUHBA

FORMACIÓ

Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric

El curs ofereix formació especialitzada per a la ideació i interpretació d'itineraris urbans, amb l'objectiu de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona. L'objectiu del curs és complementar l'estudi rigorós de la història urbana, el patrimoni històric i la seva gestió, així com el turisme cultural barceloní, amb el coneixement de tècniques pròpies de la performativitat escènica aplicades a l'itinerari urbà.

Sessions informatives del curs 2021-2022: maig-juny de 2021
MUHBA Plaça del Rei, sala Carreras Candi
Informació a la web del MUHBA

PUBLICACIONS

Escolaritzar Barcelona. L'ensenyament públic a la ciutat, 1900-1979

Celia Cañellas i Rosa Toran. Col·lecció Pòsits
Data i lloc a determinar
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA

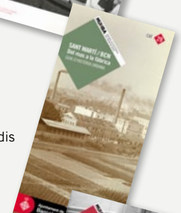

Sant Martí/BCN. Del mas a la fàbrica

Guia d'Història Urbana, nº 29
Mercè Gras Casanovas amb la col·laboració del Centre d'Estudis de Sant Martí de Provençals
Dimecres 17 de març, a les 19 h
MUHBA Oliva Artès
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA

Lluites socials/BCN 1917-1919

Guia d'Història Urbana, nº 30
M. Cruz Santos
Dilluns 19 de maig, a les 19 h
Plaça del Rei, sala de Martí l'Humà
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA.

El planejament metropolità de Barcelona

Joan Antoni Solans.
Col·lecció Pòsits
Data i lloc a determinar

El MUHBA compta amb el suport del Cercle del Museu:

Patrons benefactors

el Periódico · ara.cat

Patrons institucionals

Associats: iGuzzini

Amics: GRUP JULIÀ

MUHBA
Museu d'Història de Barcelona

Informació:
informaciomuhba@bcn.cat
Per a qualsevol altra informació:
93 256 21 22 (de dilluns a divendres feiners, de 10 a 14 i de 16 a 19 h)

Cal fer reserva prèvia de les activitats presencials. Les activitats es retransmetran en línia a través de la web del MUHBA.

El programa d'activitats pot experimentar modificacions en funció de les condicions sanitàries generals i de la salut de les persones que hi participen.

barcelona.cat/museuhistoria
facebook.com/museuhistoriabarcelona
youtube.com/channel/UCEpgMM-azFGKRQ&qD4OrbwQ

FSC MIXT Paper FSC® C079342

D.B. 4190-2021
Portada: Escola Municipal Montessori, 1930-1934. AFB. Fotografia: Josep Domínguez Martí

JORNADES I SEMINARIS

Jazz baby, J. Demon, Unión Musical Española, 1925. Biblioteca de Catalunya

La innovació musical republicana. Barcelona, 1931-1934

Coordinació científica: Anna Costal, Joaquim Rabaseda i Núria Sempere, ESMUC

El Museu d'Història de Barcelona i l'Escola Superior de Música de Catalunya organitzen la jornada Innovació musical republicana (1931-1934) amb la voluntat de fer explícits els nuclis principals i els mecanismes de la innovació musical a Barcelona entre la proclamació de la Segona República, l'abril de 1931, i els fets del Sis d'octubre de 1934. En aquest període es van posar les bases de diversos projectes per tal d'impulsar l'avantguarda i la connexió de la ciutat amb artistes internacionals, d'escoltar les reivindicacions feministes, d'assolir l'avenç tecnològic, d'assumir les músiques foranes i de dotar les pròpies de significats nous. No es tracta de descriure el retrat d'una època concreta, sinó de localitzar les iniciatives, les institucions i les persones que van creure en les possibilitats d'una ciutat que encetava un període de llibertat creativa. Hi intervindran: Núria Sempere, Tessa Knighton, Josep Borras, Sara Guastevi, Enric Giné, Jaume Carbonell, Oriol Saña, Letícia Sánchez i David Albet.

Divendres 12 de març, de 9.30 a 19 h

MUHBA Plaça del Rei, sala de Martí l'Humà
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA

Una nau tinglada del segle XV. Recuperació i interpretació

A les excavacions arqueològiques dels anys 2006-2008 al costat de l'estació de França, es van localitzar, a més de les bases del baluard de Migjorn, les restes de la gran escullera de pedra construïda per iniciativa del Consell de Cent entre 1477 i 1487 i el derelicte d'un vaixell enfonsat a mitjan segle XV. El seu folre tinglat ha permès identificar-lo com una nau basca construïda a les primeres dècades del segle, que hi havia restat abandonada en arribar la fi de la seva vida útil. Tot indica que es tracta d'una nau de comerç procedent del Cantàbric, una mostra de les naus anomenades «biscaïnes», «castellanes» o «tinglades» que va estar en funcionament entre els anys 1410 i 1439. En aquest seminari es presentaran les restes arqueològiques del vaixell i es donaran a conèixer totes les tasques que s'han dut a terme per recuperar-la i interpretar-la. Hi intervindran: Mikel Soberon, Marcel Pujol i Lidia Font Pagès.

Barceloneta I. Nau basca construïda cers el 1410 i enfonsada al port de Barcelona a mitjan segle XV. Excavacions arqueològiques de 2008. Servei d'Arqueologia de Barcelona

Dijous 25 de març, de 16 a 19 h
MUHBA Plaça del Rei, sala de Martí l'Humà
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA

Literatura comparada: perspectives des de Barcelona

V SIMPOSI DE LITERATURA COMPARADA A CATALUNYA

Coordinació científica: Antoni Martí Monterde, UB

A Catalunya, els principals crítics literaris –especialment a Barcelona– es caracteritzen per la dimensió internacional i cosmopolita en els seus escrits i per una actitud profundament comparatista, però sense sotmetre's a les pautes marcades oficialment des de les càtedres del comparatisme i, en alguns casos, discutint l'orientació donada per l'acadèmia. Cal subratllar també que Barcelona és actualment la ciutat del nostre entorn en què més profundament s'està investigant en aquest camp. El resultat és un conjunt de comparatistes sense comparatisme: crítics literaris de talent, voluntat i mirada comparatista que, rellegits en aquesta clau, mostren una història alternativa de la literatura comparada al nostre país i en el conjunt d'Europa. Hi intervindran Josep Maria Fulquet, URL; Teresa Rosell, UB; Sílvia Coll-Vinent, URL; Jaume C. Pons Alorda, escriptor; Àlex Matas, UB; Marta Pasqual, UdG, i Carme Fenoll, UPC.

Dimecres 7, dijous 8 i divendres 9 d'abril, de 10 a 14 h
MUHBA Vil·la Joana
Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA

Contruint la ciutat en femení. Sant Pere de les Puel·les a la Barcelona medieval

Amb motiu de la commemoració dels 1.075 anys de la consagració de l'església monàstica de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona i de la primera mencció d'aquest monestir femení, l'Àmbit Cultural de Benedictines (ACUB) i el monestir de Sant Pere de les Puel·les, amb la col·laboració del projecte de recerca I+D «Paisatges monàstics» de la Universitat de Barcelona i del MUHBA, organitzem un espai de trobada i diàleg en el qual fins a catorze investigadors i investigadores de diferents disciplines i àmbits de recerca debatran sobre aquest monestir femení, la seva fundació al segle X, la vida de les dones que en formaren part i el seu paper en la construcció política, social, econòmica i espiritual de la Barcelona medieval. Una història urbana en femení que encara avui roman silent entre els documents del seu arxiu i els carrers del barri de Sant Pere, i que es vol posar en relleu per tal de crear les sinergies necessàries per fer avançar el coneixement sobre la comunitat i el monestir de Sant Pere de les Puel·les i les seves petjades en la història de la ciutat.

Dijous 15, dijous 22 i dijous 29 d'abril, de 16 a 19 h
Requereix inscripció prèvia. Retransmissió en línia des de la Universitat de Barcelona
Per a més informació consulteu:
barcelona.cat/museuhistoria

Arquitectura, interiors i identitat social

SESSIÓ 3: L'HABITATGE SOCIAL A L'ÈPOCA DE L'ESTAT DEL BENESTAR

Coordinació científica: Paolo Sustersic, Elisava

La tercera jornada ens apropa al moment més intens de desenvolupament de les polítiques d'habitatge social en les dècades de postguerra, quan noves necessitats i nous fluxos migratoris cap a les grans ciutats requereixen intervencions públiques a gran escala, tant a Europa com a Espanya i Catalunya. D'una manera més sistemàtica que abans, el món de l'arquitectura i el disseny formulen nombroses propostes de com s'hauria d'agençar la llar dels treballadors, i també educar el seu gust cap a allò que és modern i urbà. Però, una vegada més, aquesta construcció ideal no coincideix amb les situacions reals de pobresa i degradació, les necessitats d'organitzar la vida de famílies nombroses en espais reduïts i els models proposats per una incipient societat de consum. Hi intervindran: Daniele Porretta, Elisava; Paolo Sustersic, Elisava; Vicent Borràs Català i el Grup d'Estudis Pas a Pas.

Dimecres 21 d'abril, de 16 a 20.30 h
Biblioteca del Bon Pastor / Biblioteca de Can Fabra
C. de l'Estadella, 64
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA

Barcelona, node ferroviari

Coordinació científica: Pere Pasqual Domènech, UB

Barcelona es va configurar com el gran node ferroviari de l'espai català, dins del corredor del nord al sud d'Europa per la Mediterrània i amb enllaços cap a l'interior peninsular. Vies i estacions han marcat la fesomia de la ciutat i la indústria ferroviària ha estat molt important en l'economia de Barcelona i, en especial, de Sant Andreu i Sant Martí. En temps d'innovació per a una mobilitat sostenible i de canvis ferroviaris a l'espai pròxim i a escala continental, la Fundació Maquinista i Macosa, amb el suport del Districte de Sant Andreu, treballa per incorporar una locomotora 303 restaurada com a referent urbà a l'eix patrimonial i museístic del Besòs que impulsa el MUHBA.

Dijous 27 de maig, de 16 a 20 h
MUHBA Plaça del Rei, sala de Martí l'Humà
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA

Locomotora diésel 303, nº de fabricació 035-0

Gabriel Casas, *Dia del Llibre*, Barcelona, 1932. ANC

Barcelona a la postguerra: visions literàries

XII SEMINARI DE LITERATURA I CIUTAT

Amb el final de la Guerra Civil, des dels primers dies el franquisme, i especialment després de 1945, el règim decreta per a Espanya un aïllament de tot el que significava la modernitat política i cultural europea. Apart de les lògiques repercussions polítiques, aquest tancament de fronteres va tenir conseqüències molt greus també en el pla cultural per a una ciutat com Barcelona, de llarga tradició europeista, que veu tallades les seves relacions lògiques amb els grans corrents de pensament europeus. Totes les relacions intel·lectuals internacionals van quedar substituïdes per una cultura oficial de referència estrictament espanyola. Aquest estudi ressegueix com van viure aquest procés els escriptors catalans, i les conseqüències en la percepció de Barcelona com a capital cultural, provincianitzada fins a l'extrem que, en irrompre la *gauche divine*, semblaven cosmopolites quan, en realitat, eren la culminació d'un procés gestat el 1939. Hi intervindran Mireia Sopena, editora; Antoni Martí Monterde, UB; Marina Porras, UPF, i Joan Safont, UdG.

Dissabte 12 de juny, de 10 a 14 h
MUHBA Vil·la Joana
Ctra. de l'Església, 104 (Vallvidrera)
Retransmissió en línia a través de la web del MUHBA